

KURIER Popularny

Organ Polskiej Partii Socjalistycznej

Rok II — Nr. 325 (395)

Łódź, Poniedziałek 25 listopada 1946 r.

Cena 2 zł.

Dzis zaczynamy!

Kto myśli
o świętach-
bierze udział w naszym
KONKURSIE

Tow. Wachowicz

przemawia

W związku z 54-tą rocznicą istnienia Polskiej Partii Socjalistycznej odbyła się na terenie Łodzi w sali CRDK niezwykle uroczysta akademicka.

Jej dokładny przebieg oraz wygłoszone przez Sekretarza Wojewódzkiego Partii — tow. Henryka Wachowicza przemówienie podajemy na stronie 2 i 3 dzisiejszego numeru.

Manuilski żąda od USA ukarania sprawców zamachu na delegatów ukraińskich Rząd Stanów Zjedn. wyraża ubolewanie z powodu zaszłych wypadków

WASZYNGTON (PAP). Pełniący obowiązki sekretarza stanu Acheson podał do wiadomości, iż szef protokołu departamentu stanu odwiedził radzieckiego charge d'affaires Orzechowa i wyraził mu w imieniu rządu Stanów Zjednoczonych ubolewanie z powodu zbrojnego

napadu na delegata ukraińskiego Stadnika.

Policja Nowego Jorku otrzymała polecenie przeprowadzenia dochodzenia w tej sprawie.

NOWY JORK (PAP). Ukraiński Minister Spraw Zagranicznych Manuilski, wystosował pismo do min. Byrnasa, w którym wysuwa oskarżenie, że strzały oddane do doradców delegacji ukraińskiej na Generalne Zgromadzenie — Stadnika, były zamachem z premedytacją na

życie dwu delegatów na Generalne Zgromadzenie ONZ i żąda by władze amerykańskie pociągnęły do odpowiedzialności sprawców zamachu.

Manuilski w swoim piśmie podkreśla fakt, że napaść, skierowana przeciwko życiu i bezpieczeństwu członka delegacji ONZ, miała miejsce, w którym to organizacja ta posiada swoją siedzibę i zamachowcy nie zostali dotychczas rozpoznani.

Korespondent nowojorski dzienni-

ka „Prawda” odwiedził delegata ukraińskiego Stadnika w szpitalu, w którym leczy się on z odniesionych ran.

Korespondent wyraża zdziwienie, że prasa amerykańska tak skwapliwie podchwyciła wersję policji, że Stadnik padł ofiarą napaści rabunkowej, jeszcze przed zakończeniem śledztwa. Zdaniem korespondenta, dochodzenia powinny być prowadzone z większą energią.

Francja znów poszła do urn Ugrupowania lewicowe przodują. Brak ostatecznych wyników

PARYŻ (PAP). O godz. 23.30 obliczono, że na 16.045 delegatów, czyli 1/5 ogólnej liczby, wybrano 5.335 komunistów, 2.582 socjalistów, 5.090 członków M. R. P., 1.535 członków radykałów, 1.388 członków PRL i 85 z innych ugrupowań.

PARYŻ (PAP). Pierwsze wiadomości z Paryża świadczą o tym, że wybory odbywają się w zupełnym spokoju. Wybory do Rady Republiki są 2-stopniowe.

Wyborcy obiorą 80 tysięcy delegatów, którzy dnia 8 grudnia br. wybiorą spośród siebie 200 członków Rady Republiki. W tym samym dniu wybierze Zgromadzenie Narodowe 50-ciu członków Rady Republiki, Zgromadzenia Departamentów — 51, oraz gminy algierskie — 14

członków. Łącznie więc będzie Rada Republiki składała się z 315 członków. Komuniści i socjaliści utworzyli wspólną listę jedynie w jednym okręgu, a mianowicie w Guillestore w Algierze.

PARYŻ (PAP). Frekwencja wyborcza, która w godzinach rannych była mała, wzmożła się znacznie w godzinach popołudniowych. Na 300 tysięcy głosów obliczonych o godz. 21.30 — komuniści otrzymali 99.813 głosów (33.11 proc.). Wspólne listy

MRP i radykałów — 83.932, wspólne listy socjalistów i radykałów — 43.547, odrębne listy radykałów — 16.652. Wspólne listy PRL i MRP — 46.769. Dla orientacji podajemy, że w wielu okręgach utworzono wspólne listy rozmaitych ugrupowań. — MRP w niektórych okręgach utworzyło blok z radykałami, a w innych z prawicową PRL. Socjaliści w wielu okręgach utworzyli wspólne listy z radykałami.

Po 2 i pół godz. bezowocnej dyskusji Wielka Czwórka odroczyła swoje posiedzenie

NOWY JORK (PAP). Na sobotnim posiedzeniu Rady Ministrów spraw zagranicznych, postanowiono po dwu i pół godzinnej bezowocnej dyskusji zaprzestać dalsze omawianie sprawy, ograniczenia prawa

Minister Molotow stwierdził, że sprawa stosowania weta powinna być rozwiązana nie przez zwiększenie paragrafów proceduralnych, lecz przez zmianę atmosfery, w której pracuje Rada Bezpieczeń-

stwa. Zgromadzenie ONZ stwierdziło, że: 1) uważa wszelkie rewizje statutu za niewskazane, 2) odrzuca wszelkie propozycje, zmierzające do ograniczenia prawa weta.

Współpraca Związków Zaw. z ONZ jest rzeczą potrzebną i konieczną

NOWY JORK (PAP). Komisja społeczno-humanitarne i ekonomiczne delegata polskiego, ambasadora Langego, obradowały nad wnioskiem Światowej Federacji Związków Zawodowych, które domagają się prawa składania wniosków do rady gospodarczo-społecznej.

Prośba Światowej Federacji Związków Zawodowych została poparta przez delegatów Związku Radzieckiego, Francji, Jugosławii, Norwegii, przy sprzeciwie Wielkiej Brytanii i dominów.

Delegat Polski, wiceminister handlu zagranicznego, dr Grosfeld zwrócił uwagę w swoim oświadczeniu, że Światowa Federacja powstała z ducha solidarności międzynaro-

dowej i stanowi bardzo poważną siłę. Powstała ona na długo przed pierwszą wojną światową i nie wolno zapominać, iż późniejsze organizacje międzynarodowe, m. in. ONZ, wyrosły na doświadczeniach Światowej Federacji Związków Zawodowych. Dlatego też obowiązkiem członków ONZ jest dopuszczenie Federacji do współpracy i pomocy w walce o pokój światowy.

2wi. Isoćcipr. aówrah, cm cm cc

Wybory samorządowe we Włoszech

RYM (PAP). W niedzielę odbyły się wybory samorządowe w 83 okręgach i 15 miastach powiatowych we Włoszech. Wszędzie panował zupełny spokój, lecz abstenencja wyborcza była bardzo wysoka.



Dzieci i kwiaty

Stolica składa hołd poległym w katastrofie bohaterskim lotnikom kanadyjskim

WARSZAWA (PAP). W niedzielę, 24 bm. stolica Polski oddała hołd lotnikom kanadyjskim, którzy 5 sierpnia 1946 r. lecąc do Polski z podarunkiem penicyliny, zginęli w katastrofie lotniczej pod Halle w Niemczech.

Przed frontem 1-go okręgowego szpitala wojskowego ustawili się: kompania honorowa wojska polskiego z reprezentacyjną orkiestrą wojskową, poczty sztandarowe, organizacje społeczne, polityczne, związków zawodowych, młodzieży oraz liczne rzesze mieszkańców stolicy.

Na uroczystości obecna była delegacja kanadyjska oraz członkowie stołecznej rady narodowej, członkowie stołecznej zarządu miejskiego z wiceprezydentem Warszawy ob. prof. Edwardem Strzeleckim na czele i inni.

Przybyli również przedstawiciele ambasady brytyjskiej w Warszawie. Uroczystość rozpoczęła się odegraniem hymnów narodowych kanadyjskiego i polskiego, poczym w imieniu stolicy wygłosił przemówienie wiceprezydent prof. Edward Strzelecki, kreśląc ostatnią drogę ostatni lot dzielnych kanadyjskich lotników, którzy pospieszyli nam z pomocą.

Uroczystość aktu odsłonięcia tablicy dokonał dowódca wiceprezydent Strzelecki. Tablica została wmurowana w ścianę frontową okręgowego

szpitala wojskowego. Nad tablicą umieszczono godła Kanady i Polski.

Po obu stronach powiewały sztandary Imperium Brytyjskiego i Rzeczypospolitej Polskiej.

Tablica ma następujący napis: „Dla uczczenia pamięci pięciu lotników kanadyjskich: mjr. Alfred E. Webster, D. F. C. z Vancouver bryt. Kolumbia, kpt. Donald F. Caldwell z Asplund, prowincja Alberta, kpt. Norbert D. Roche z Dirwal — prowincja Quebec, sierż. Edwine, Phillips z Montrealu prowincja Quebec, którzy lecąc do Polski z ładunkiem zbawiennej penicyliny, zginęli śmiercią lotników w katastrofie pod Halle w Niemczech”.

Pan Morris Mc Dougall wygłosił w języku angielskim przemówienie, w którym zapewnił, że społeczeń-

stwo Kanady żywi głęboki podziw i szczerze uczucia dla szlachetnego i niezłomnego narodu polskiego, który poniósł nieopisaną ofiarę we wspólnej walce o wolność. Śmierć tych lotników i pamiątkowa tablica, mogą być uważane jako symbol uczuć narodu kanadyjskiego i dumy, że kanadyjczycy byli towarzyszami broni walecznych żołnierzy polskich.

Następnie ambasador Wielkiej Brytanii p. Victor Cavendish Bentinck w zastępstwie nieobecnego przedstawiciela dyplomatycznego Kanady złożył serdeczne podziękowanie stolicy Warszawy za uroczystość i cześć oddaną lotnikom kanadyjskim. Pod tablicą złożono liczne wieniec-

Pandit Nehru żąda ukarania oficerów brytyjskich

LONDYN (PAP). Agencja Reutersa donosi, iż wiceprzewodniczący indyjskiego rządu tymczasowego, Pandit Nehru, zażądał ukarania oficerów brytyjskich i indyjskich, któ-

rzy brali udział w zamieszkach w roku 1942 i odpowiedzialni są za popełnianie okrucieństw wobec narodu indyjskiego.

Świetlica w życiu robotnika odgrywa coraz większą rolę

Mała rzecz — a wstyd

W ostatnich dniach odbył się w Łodzi w lokalu Wojewódzkiego Urzędu Informacji i Propagandy zjazd kierowników świetlic.

Otwarcie zjazdu, na który przybyło 156 osób, dokonał Naczelnik Woj. Urzędu Inform. i Prop. ob. Miszczyński, który podkreślił doniosłość wspólnej pracy z kierownikami świetlic poszczególnych organizacji.

Dłuższy referat wygłosił ob. Młkuta omawiając zasady współpracy na odcinku świetlic.

Rozwinęła się dyskusja, która dostarczyła ciekawego materiału.

W dyskusji uskarżano się na brak lokali na świetlice, oraz że niektórzy dyrektorzy nie chcą zwalniać ludzi do pracy świetlicowej.

Podkreślono m. in. konieczność uregulowania płacy kierownikom świetlic.

Podnoszono wreszcie nieodzowność nauczania analfabetów nie odrywając ich od pracy.

Następnie uchwalono dwie rezolucje w których uczestnicy zjazdu zwracają się z apelem do przedstawicieli odnośnych Urzędów i Organizacji o jak najchętniejsze ustalenie oficjalnych zasad współpracy

Urzędów i Organizacji na terenie pracy świetlicowej.

Dalej zebrani podkreślili wielką rolę i znaczenie świetlic w życiu robotnika i pracownika polskiego.

Rozwijające się w pełni życie świetlicowe stanowi jeden z przywilejów, który obóz demokracji w dbałości o poziom kulturalny zapewni klasie pracującej w Polsce.

Coraz więcej pracujących Mobilizacja kobiet przemysłu włókienniczego

W Centralnym Zarządzie Przemysłu Włókienniczego w Łodzi, odbył się ogólnokrajowy zjazd przedstawicieli dyrekcji branżowych, zjednoczeń, kombinatów i zakładów wydzielonych przemysłu włókienniczego. Obrady poświęcone były sprawie realizacji 3-letniego planu w dziedzinie zatrudnienia w przemyśle włókienniczym.

Z wygłoszonych referatów wynika, że z werbunku wśród niepracujących w Polsce centralnej, uzyskano około 21.000 osób i z zakładów macierzystych Polski centr. ponad 10.000 osób, do pracy w fabrykach przemysłu włókienniczego na terenie

Ziem Odzyskanych, 15.000 osób zatrudnionych zostało spośród repatriantów zza Buga oraz z zachodu.

W czasie dyskusji omówiono bardziej dokładnie nową strukturę pracy w oparciu o 3-letni plan gospodarczy. Przedstawiono również metody realizacji planu zatrudnienia poprzez planową akcję szkoleniową. Zwrócono również uwagę na konieczność masowego zatrudnienia w przemyśle kobiet.

Nowy rektor Politechniki Łódzkiej

(t) Jak się dowiadujemy, Prezydent Krajowej Rady Narodowej mianował profesora dr Bohdanę Stefanowską rektorem Politechniki Łódzkiej na rok 1946/47. Oprócz tego ogłoszone zostały nominacje na Uniwersytecie Łódzkim. Mianowicie na wydziale humanistycznym został profesorem nadzwyczajnym dr Maurycy Borsztajn.

Uczestnictwo i obecność na każdym wykładzie obowiązkowa.

Kierownicy stołówek będą przeszkoleni na kursie Wyzd. Aproprowiacji

Zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Aproprowiacji i Handlu zostają zorganizowane dziesięciodniowe kursy szkoleniowe dla kierowników stołówek

Program wykładów na kursie szkoleniowym obejmuje wiadomości: 1. z dziedziny dietetyki; a) ogólne wiadomości o składnikach pokarmowych, b) umiejętność układania jadłospisów, c) hodowla zwierząt; 2. organizacyjne; a) prawidłowe wyposażenie pomieszczeń gospodarskich, związanych ze stołówką, b) administracja.

Przy zgłaszaniu na kursy należy wpłacić zł. 50 na pomoce naukowe.

Doceniając ogromne znaczenie zagadnienia jak najszybszego zagospodarowania Ziemi Odzyskanych odpowiadając na wezwanie Rządu Jedności Narodowej Centralne Zjednoczenie Spółdzielni Przemysłowych R.P., wpłaciło w dniu dzisiejszym kwotę zł. 50.000 — na „Daninę Narodową na jaką wpłacić zgodnie z wyniarem dokonany przez czynnik społeczny. Spółdzielczość pracy realizuje polecenia Demokracji Polskiej na od-

Nowe połączenia Łodzi z Tomaszowem od dzisiaj

(t) Dla umożliwienia dojazdu robotnikom i młodzieży szkolnej do Łodzi w godzinach porannych z odcinka Tomaszów—Gałkówek i powrotu z Łodzi w godzinach popołudniowych, dyrekcja PKP w Łodzi uruchamia z dniem dzisiejszym dodatkowe dwie prace pociągów pasażerskich.

Odjazd z Tomaszowa godz. 5.32 rano, przyjazd do Łodzi godz. 7.25. Drugi pociąg odejście z Tomaszowa

o godz. 17.25, a przybędzie do Łodzi o godz. 19 min. 12.

Powrotne pociągi z Łodzi wyruszą o godz. 15 min. 20 i godz. 20 min. 30, a przybędą do Tomaszowa pierwsi: o godz. 17 min. 5, drugi — o godz. 22 min. 15.

Znaczne udogodnienia przy zdawaniu egzaminu dojrzałości

Ministerstwo Oświaty, pragnąc przyjąć z pomocą młodzieży starszej, powyżej 21 lat, której warunki nie pozwalają na ciągłość pracy w przygotowywaniu się do egzaminu dojrzałości, zezwoliło na składanie egzaminów częściami, według następujących grup przedmiotów:

- 1) język polski, język nowożytny, historia i ewentualnie język łaciński;
- 2) matematyka, fizyka, chemia, astronomia;
- 3) biologia, geografia (ew. i geologia), zagadnienia życia społecznego, propedeutyka filozofii.

Wybór grup, jeśli chodzi o kolejność zdawania, pozostawia się uznaniu kandydata. Czas trwania egzaminów ze wszystkich grup został przedłużony na okres 6-ciu lat.

Dodatkowe wynagrodzenie dla dozorców narożnych posesji

Związek Zawodowy Dozorców Domowych w Łodzi, przy zawarciu nowej Umowy Zbiorowej z Zarządzeniem Nieruchomości w Łodzi, zastrzegł dodatkowe wynagrodzenie za pracę dozorczy domowego na posesji narożnej. Każdy z zainteresowanych dozorców, chcący otrzymać jak najwcześniej wspomniany dodatek, winien jeszcze w miesiącu listopadzie 1946 r. złożyć odpowiednie zaświadczenie z Administracji danej posesji lub Komisariatu M.O.

w biurze Związku, ul. Strzelecka 2. Walne Zebranie członków Związku odbędzie się w dniu 8-go grudnia w sali C.R.D.K. ul. Piotrkowska 243 w godzinach od 8-ej do 12-ej w południe, o czym Związek jeszcze raz dodatkowo powiadomi zainteresowanych. Na zebraniu tym będzie omawianych dość wiele ogólnie ważnych spraw, wobec czego proszę się o jak najliczniejsze przybycie członków na wspomniane zebranie.



— W tych obozach pracy była mieszanina wszystkich narodowości. Byli Austriacy, Polacy, Czesi, Serbowie, no, i, oczywiście dużo Niemców. Byliśmy głodni!.. Ach, jak byliśmy głodni!.. Aby oszukać apetyt ludzie palili żdźbła słomy, które wyciągali z sienników i zmiżdżone zawijoli w kawałek gazety. Ja nie wiedziałem, co to papieros. Ale musiałem zacząć palić słomę. Byłem taki głodny!..

Gerbier podał swym towarzyszący napelnione do połowy pudełko z papierosami. Każdy wziął i zapalił, oprócz starego wieśniaka, o twarzy pokrytej zarostem szarym i twardego, jak sierść dzika. Ten wsadził swego papierosa za ucho i powiedział: — Zachowam go na trochę później.

Zrozumiano, że miał na myśli godzinę egzekucji. Żołnierz niemiecki poczuł w korytarzu zapach dymu, ale nie zrobił z tego kwestii. To on właśnie sprzedał Gerbierowi papierosy.

— Kogo przyłapano na paleniu tej słomy, otrzymywał 25 kijów — mówił młody Bretończyk o wy-

pukłych oczach. — Ale ponieważ karano nas za byle co, za nic czasami, mówiliśmy sobie: trochę mniej, czy więcej, to nie gra przeciw żadnej roli.. i paliłiśmy dalej.

Bił musieli nas inni więźniowie. Obnażali nam plecy i bili. Strażnicy liczyli uderzenia. Jeśli koledy nie walili nas dość mocno, odbierali im kije i sami brali się do roboty. Jeśli chodziło o wykonanie wyroku śmierci, a były ciagle, bezustannie.. — stosowano ten sam system. Wybierano towarzyszy, najlepszych kolegów skazanego i kazano im go wieszać. Ale nie wieszano go natychmiast po wydaniu wyroku. Niekiedy między tymi dwoma etapami upływały dni, a nawet tygodnie.. Mówię wam, że tam nie się nie wiedziało. Szubienica stała na podwórzu, zawsze przygotowana.. Skazani na śmierć, którym malowano wielkie czarne krzyże na plecach i na kolanach, musieli pracować dalej!.. Aż pewnego pięknego dnia ustawiano nas w czworobok dokoła szubienicy, a czterech kolegów wypełniało funkcję katów. Inni skazańcy, napiętnowani czarnymi krzyżami, czekali aż nadejdzie ich dzień!.. Nie wiedzieli który i kiedy!.. Żeby to zrozumieć trzeba było widzieć ich oczy..

— Jednego razu wieszano pewnego Polaka. Czterech przyjaciół skazańca, także Polacy, przed zarzuceniem mu pętli na szyję, ukleknęli przed nim prosząc o wybaczenie swych przestępstw. Nakreślił znak krzyża nad każdym z nich, po czym ucałowali się. Nie można tego pojąć, jeśli się tego nie widziało..

— Ciała rzucano do wspólnego rowu i zasypywano wapnem. To była nasza robota. Musieliśmy cią-

gle grzebać skazańców... Koledzy padali także z głodu i z chorób... A byli także tacy, którzy nie mogli żyć w ten sposób. Ci rzucali się na strażników, którzy strzelali do nich.

— Ale moim najstraszniejszym wspomnieniem — ciągnął dalej — nie jest wcale śmierć. Pamiętam pewien wieczór, kiedy przeprowadzono mnie do innej celi i posadzano z pewnym staruszką o zupełnie siwych włosach i brodzie. Ujrzawszy mnie, staruszek cofnął się do kąta celi i zakrył sobie twarz dłońmi, jakby w obawie, że go uderzę. Z początku myślałem, że to wariat!.. Było przecież tylu wariatów!.. Ale nie, ten miał wszystkie zmysły w porządku. Tylko, że to był Żyd!.. Więc Niemcy, chcąc powiedzieć więźniowie niemieccy, bo o strażnikach szkoda nawet wspominać, bili go, ciągnęli go po celi za brodę i tłukli jego starą, siwą głową o ścianę. Tak postępował więźniowie z własnym towarzyszem!.. Z takim biednym starcem!..

Sąsiad Gerbiera drgnął nerwowo. Był niski, włosy miał ciemne, kręcone, oczy rozbiegane i pełne melancholii.

— Żyd — pomyślał Gerbier.

— Nie znał swych towarzyszy. Zgromadzono ich dopiero na ten ostatni wieczór.

— To też gdy uciekłem i gdy po upływie kilku miesięcy chciałem mnie znów wywieźć na roboty, broniliem się nożem — mówił dalej, nie zmieniając wyrazu twarzy osiemnastoletni chłopak. I tak oto znalazłem się tutaj. Tym razem, to już dobre. Mam odpowiedni wiek.

(STG.)

